

MED KOKAIN I LASTEN

De bordade honom sent på kvällen den 1 juni 2010. Då hade de följt hans förehavanden till havs under åtminstone två veckor: hans ankomst till hamnen i Fort-de-France, hans avresa och återkomst, hans slutgiltiga avfärd norrut med sikte på Bahamas. Göteborg var den hemmahamn han angivit under clearingen. Solero var namnet på båten, 14 meter lång, i miljonklassen, seglade under svensk flagg. På eftermiddagen två dagar före ingripandet lokaliserade de honom 160 sjömil från Santa Lucia, konfunderade över att han styrde söderut. Nästa eftermiddag hade han vänt båten, gick norrut igen. När kustbevakningen gick ut nästa kväll, pejlade in och anropade honom, befann han sig på internationellt vatten. Han var ensam ombord. Han accepterade en inspektion. Han sa efteråt, i det första polisförhøret svensk polis höll med honom på Martinique, att han förstod vad det handlade om eftersom de redan visste båtens namn när de anropade honom och bad att få komma ombord.

- Jag hade ju hur mycket tid som helst att slänga dator och telefoner och alltihopa men jag tänker nej, jag skiter i det. Jag har ingen anledning att göra det.

Han sa att han förstod att hans båt hade "märkts"; annars skulle de inte ha kunnat hitta honom mitt i Karibiska havet, i nattmörkret.

Ombord på Solero fann tulltjänstemännen, som det heter i ett av de många protokoll som upprättades dessa dygn, "ett antal förpackningar i form av väskor/säckar i juteväv". I säckarna: paket stora som sedelbuntar. Varje paket var inlindat med två lager genomskinlig cellofan, sedan en skyddsfilm i rosa eller blå gummi, till sist en svart skyddsfilm. Kakorna var vita till färgen, märkta med en delfin i relief. Redan ombord på Solero gjordes ett test, i närvaro av skepparen som identifierats som Mauritz Andersson, svensk medborgare, och testet gav positivt resultat på kokain. Andersson erkände utan omsvep att han visste att lasten innehöll narkotika. Den hade lastats ombord två dygn tidigare, på internationellt vatten, i nattmörkret: två snabba motorbåtar hade kört upp vid sidan av Solero, möjligtvis fanns en tredje båt en bit därifrån. Man hade lyft ombord säckarna.

- Hur många personer var det som var med där då?

- Den båten som lastade var det tre personer.

- Tre personer. Och nationalitet på dom?
- Dom är från Colombia, Venezuela då, spanskt.
- Kommunicerade du med dom på spanska eller?
- Ja, tre ord på engelska och tre ord på spanska.

Paketen hade tryckts ner i sängarna, fyllt också mittgången.

- Det gick inte att gömma, det var alldeles för mycket.

Tullarna räknade till 40 säckar. Varje säck vägde cirka 30 kilo. Sammanlagt fanns 1 391 kilo kokain ombord på segelbåten Solero.

Destination?

Mauritz Andersson förklarade att nya direktiv skulle komma via datorn, när han nådde Bermudas, innan han gav sig ut på Atlanten. Han trodde: Holland, kanske Belgien.

Han skulle få 500 000 euro för jobbet, plus utlägg (bland annat för segelbåten som kostat 150 000 euro).

Den polisutredning som gick under namnet Operation Playa och resulterade i beslaget av denna oerhörda mängd kokain - i Sverige tog tullen under fjolåret sammanlagt 27,7 kilo, året dessförinnan 26,3 kilo - hade startat hösten 2008, bedrivits på tre kontinenter, innefattat ett sådant spektrum av kreativt internationellt polissamarbete att delar av utredningen hemligstämplats, vilket fått advokaterna att protestera under den rättegång som sedan i våras pågått i säkerhetssalen vid Stockholms tingsrätt. Åtta misstänkta har suttit häktade alltsedan sommaren och hösten 2010. Det är en något besynnerlig samling:

Skepparen Mauritz Andersson från Göteborg, 56, maskiningenjör med avbrutna sjökaptensstudier och skulder upp över öronen, noga med att poängtera sin skicklighet till sjöss: "Jag är väldigt känd för att vara en bra seglare."

Anderssons fästmö, 64, operationssköterska som polisen misstänker bland annat för att ha förmedlat pengar mellan organisatörerna och fästmannen.

Den efterlyste förre bankrånaren och Brödraskapspionjären Jonas Falk (Oredsson), 40, som var sjutton då han först gången dömdes till fängelse (rån) och därefter skapat rubriker sedan han flera gånger fritagits av beväpnade kumpaner från anstalt, tingsrätt, bevakad permission.

Falks mamma, 59, som sålt hundprylar över nätet, hyrt ut båtplatser och drivit behandlingshem, men som polisen tror ha tvättat narkotikapengar åt sonen. Detta sistnämnda tillsammans med sin syster, alltså Falks moster, 49, före detta popsångerska (mindre känd) och innehavare av träningsanläggningar i Stockholm, Nacka, Åre. Det är hon som på papperet ägt den tiorumsvilla utanför Barcelona han disponerat, nattklubben i Barcelona han varit engagerad i, segelbåten som stått till hans förfogande.

Hennes fästman, 40, som också han, tror polisen, varit Falk behjälplig med att göra svarta pengar vita. Det är på hans konto pengarna hamnar när en Bentley säljs (450 000 kronor), hans konto som används när en Porsche köps (950 000 kronor), och mellan hans och fästmöns konton är det öppna spjäll.

Falks yngre kumpan, 29, som fick hämtas till häktet från fängelset där han satt för ett väpnat bankrån i Älvdalen hösten 2009.

Dennes fyra år äldre barndomskamrat, samt medbrottsling i Älvdalen, med 17 punkter i straffregistret och ett missbruk som satt spår: "Ni kan inte fråga mig såna frågor för jag har rökt hasch i tio år varje dag."

Enligt polisens uppfattning har Jonas Falk och hans yngre kumpan organiserat transporten, det vill säga knutit kontakten med narkotikasyndikatet i Colombia, förhandlat fram ett avtal, betalat och sedan sett till att Mauritz Andersson befunnit sig i sin segelbåt på rätt plats och vid rätt tidpunkt, därefter lotsat honom fram till slutdestinationen. Polisen hävdar att detta inte är första gången: liknande resor ska ha gjorts 2006 och 2008. De hävdar att 2007 och 2009 gjordes misslyckade försök. De hävdar att första resans last var värd 37 miljoner kronor, den andra resans mer än 70 miljoner kronor. Denna sista beslagtagna last ska ha varit värd runt 86 miljoner kronor. Antagligen är det lågt räknat.

Pengar har inte bara spenderats på villor, bilar och båtar som inte gått av för hackor. Jonas Falk och hans närmaste kompanjoner har studsat runt mellan kontinenterna; ena veckan Bogota, nästa Barcelona, plötsligt i Miami ("börjar bli så tråkigt"), därefter i Köpenhamn, sedan Bangkok, Buenos Aires, Medellin ("där det finns mycket snygga tjejer"). Tar pengarna slut är det bara att fixa nya; ett mail: "Jonas undrar om (...) kan prova att boka (...) från London till Stockholm imorgon, för han är lite fast där och pengarna går åt och snart har han inga pengar att köpa biljett för."

När Jonas Falk grips av polisen har han 6 000 euro, 1 088 dollar samt närmare femtusen kronor i colombianska pesos i plånboken (Gucci).

- Så var har du fått dem ifrån?

- Det är omöjligt för mig att svara på var varje sedel kommer ifrån, det blir ju samma svar som... det är så klart pengar som jag har tjänat.

- På någon sorts verksamhet?

- Ja.

- På vilken verksamhet då?

- Om jag har haft en massa olika verksamheter så är det ju helt omöjligt att svara på var sextusen euro kommer ifrån. Det är ju helt omöjligt.

Hittills har det här bara handlat om en sida av saken: leverantören. Den andra, mottagaren, är en annorlunda historia. I juli 2012 dömdes elva unga män vid Nacka tingsrätt för att på olika sätt ha befattat sig med kokain. De har ingenting att göra med partiet som stoppades på havet utanför Martinique, men den verksamhet som under några månader vintern och våren 2012 pågick på olika platser runt omkring Stockholm blottlägger marknadens andra sida.

Alltså:

Simon Larsson studsade inte runt mellan kontinenterna. Han hade fått etthundra påsar plus en mobiltelefon med redan inlagda kundkontakter. Han hade fått dem av de två killarna han själv brukade köpa av. Påsarna påstods innehålla ett gram, i själva verket vägde de 0,8 gram, alltså nollåttor, det visste han, och för varje påse skulle han ta sexhundra kronor, fem påsar tretusen kronor. Ingen rabatt. Det var vad han sen skulle redovisa. Han skulle få tiotusen för jobbet. Enkel match. Inget sjackrande. Inget jagande. Köparna ringde ju själva upp, bestämde själva mötesplatsen: trogna kunder som var införstådda med priset, införstådda med att ett gram inte var ett gram - "Det var nånting som helt enkelt var så" - och införstådda med hur överlämnandet skulle gå till. Kunden hoppade in i bilen, betalade, fick vad han skulle ha, ut ur bilen. Det tog aldrig mer än en minut. Han var vid Mariatorget, utanför McDonalds vid Midsommarkransen, OK i Tyresö. Ektorps centrum, Shell i Alby. Kunderna hette sånt som Matte Forum, Göran B Balle, Johny Tumba, Peter putte. Det gick trögt.

Simon Larsson hade problem med alkoholen. Han drack för mycket och för ofta. Han missbrukade anabola steroider. Kombinationen kunde ha varit bättre. Han gjorde, som han säger, "korkade saker". Han slog inte tjejen, men han blev arg och han hotade henne, skrämde henne med sina vredesutbrott. Till sist sa hon till honom att försvinna. Då var hon gravid med sonen, deras förstfödde. De hade träffats genom gymmet.

Kokain tog han alltid berusad, aldrig annat än i sällskap med andra. Han blev lugn. Han blev snäll. Pigg. Han kunde dricka ännu mer. Han drack ännu mer. När det var som värst, under en "festkväll" - hans uttryck - kunde Simon Larsson dra i sig fyra, fem, sex gram kokain. Efteråt kräktes han. Dagen efter kände han djup ångest, brottades med självmordstankar. När killarna med kokainet och mobiltelefonen dök upp efter två veckor - de hade varit på semester i Thailand - hade han kvar fyrtio, kanske femtio gram. Tio gram hade gått åt till egen konsumtion. De kom i en silverfärgad Mercedes. Han ville lämna tillbaka det han inte lyckats sälja, hade påsarna med sig, ville ha sina tiotusen. De ville annorlunda. Han fruktade att han inte skulle få sina tiotusen om han inte gjorde som de sa. Han hade haft svårt att sova, hade stått om natten och kikat ut genom lägenhetsfönstren, rädd.

Simon Larsson greps med sju påsar kokain. I bostaden hittade polisen ytterligare tjugo gram. Renhetsgraden låg runt 27 procent; resten koffein, bensokain. De två männen som tillhandahållit kokainet och mobiltelefonen greps också de, åtalades och dömdes vid Nacka tingsrätt till fängelse i två år och tio månader respektive två år och åtta månader. (Svea hovrätt höjde det första straffet till tre år.) Simon Larsson dömdes till skyddstillsyn med särskild behandlingsplan. Också andra som köpt av dem och sålt vidare, men till kompisar, ringades in, åtalades och dömdes. Alla använde själva kokain, flera också anabola steroider. Allt kokain som beslagtogs av polisen låg förpackat på samma sätt, i små genomskinliga green line-påsar, men - skulle det visa sig - varje påse vägde inte mer än 0,6 gram. En del av partiet hade en renhetsgrad nere vid nio procent. Inte underligt att kunder klagat på kvaliteten. De dömda bor i Värmdö, Nacka, Tyresö, Saltsjö Boo. De arbetar på byggen, inom databranschen, på en skola. De tjänar tjugotusen, kanske tjugofem tusen i månaden. Någon har inget jobb alls. Det var lättare, säger en av försäljarna, att bli av med kokainet vid löningsdags. Alla hade testat kokain första gången på en fest,

tillsammans med kompisar, berusade. Aldrig hade någon snortat nykter. En av dem brukade göra sina linor med medlemskortet från Flex Sport Club.

Han som i hovrätten dömdes till tre års fängelse, eftersom verksamheten varit både "välorganiserat och omfattande", hade nyss flyttat ifrån flickvännen i Hagsätra, bodde hos pappa, hade sin nya Audi skriven på mamma (som saknar körkort). Han hade inte arbetat sedan fjolåret, erhöll studiebidrag. Han hade fortfarande kvar 220 666 kronor att betala på bilen (som förverkades av domstolen eftersom den använts i verksamheten). Han var noga med träningen, noga med dieten. Hans mess undertecknades med "Chefen". Hans kompis, som kört den silverfärgade Mercedesen, hade inte jobbat flera år, om man inte ska räkna lönebidragsarbetet vid Lugna Gatan i Stockholm, och hade dömts tjugofem gånger tidigare, senaste gången för narkotikabrott.

Kokainet lyckades polisen aldrig ta reda vart det kom ifrån.

Kokainet som beslagtogs ombord på Solero vet polisen inte vart det skulle ta vägen. Ett är dock säkert: det var för mycket för den svenska marknaden. Antagligen var det för mycket för att de som nu står åtalade ska ha kunnat finansiera och organisera hela kedjan på egen hand. Med andra ord: mottagaren okänd.

ANDERS SUNDELIN

Narkotikafrågan 5-6/2012

I mars 2013 dömde Stockholms tingsrätt Mauritz Andersson till 14 års fängelse, Jonas Falk (Oredsson) till 18 års fängelse. De andra fick mellan 5 år och 6 månaders fängelse till villkorlig dom förenad med böter.